

SZERKESZTŐI IRODA:

Belkőzpénze 21. szám. (Postaépület) hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

AZ „ELLENZÉK” ELŐFIZETÉSI DIJA:

Vidékre postán, vagy helyben házhoz hordva
Egész évre 16 frt. Negyedévre 4 frt.
Félévre 8 frt. Egy óra helyben 1 frt 50 kr.

Egyes szám ára 5 kr.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepeket követő napokon.

Kéziratok nem adának vissza.

ELLENZÉK.

POLITIKAI ÉS TARSADALMI NAPILAP.

KIADÓ-HIVATAL:

Kolozsvárt, Belkőzpénze 21. szám.

A HIRDETÉSI DIJAK

alku ntján állapítottak meg. Bélyegdíj minden hirdetés után 80 kr.
Nagyobb és gyakoribb hirdetéseknek külön kedvezményt nyújt
kiadó-hivatal.

Nyitott cikkeket

garmond sora után 20 kr. ártandó.

Válasz Szász Gerőnek.

Magyar természetem a „Recti-
berei”-t semmi téren sem veszi be, leg-
kevésbé azon a téren, a hol senkitől
sem várhatunk egyebet, mint hogy be-
csülettel munkálja a közjót. Ily kinu-
lás előre kizárja azt a föltevést, mintha
csak azért nem fogadnám el a Szász
Gerő barátom tegnap helyreigazító so-
rait, hogy üzzem-fűzzem a szót. Sokkal
inkább levoltam köve egy korábbi
cik kem által a Szász Domokos püs-
pök ur javaslata mellé, sem hogy nagy
okok miatt attól elállhattam volna.

Okaim azonban igen nagyok s azok
a helyreigazító sorok által a legkisebb
részben sincsenek megcáfolva, mert hi-
zenem nem én tértem el a javaslattól,
hanem a munkálát.

Lássuk, miről van szó?

Szász Domokos püspök ur azt a
talpra esett gondolatot fejtette ki az
E. M. K. E. választmányának decz.
12-iki gyűlésén, hogy a kultur egylet
ne aprózza el imitt-amott eszközzendő
segélyekkel pénzt és hatását, hanem
tegyen egyszerre nagy befektetéseket,
hogy ekként nyilvánvalóvá és szemmel
láthatóvá legyen a nagyarányu nemzeti
működés.

Oly gondolat volt ez, melylyel
igen sokan, sokat vészödtünk, de a me-
lyet a magunk eszközeivel végrehajtani
nem tudtunk, mivel az egylet tőkét
elköltöni nem szabad.

A Szász Domokos püspök ur ér-
deme, hogy az egyletet ebből a bajból
is igyekezett kisegíteni, megadván a gon-
dolat megvalósításához az eszközt is az
által, hogy az erd. ref. egyházkerület
pénzvagyonából hajlandóan ígérkezett
100—150 ezer forint tőkét az egylet
elbírlásától függővé tett kulturális be-
fektetésekre elkölteni azon föltétel alatt,
hogy az egylet, ezen befektetett tőké-
nek öt százalékos kamatját fizesse az
egyházkerületnek 30 évig.

Olyan ajánlat volt ez, melyet min-
denkinek örömmel kellett üdvözölni.
Lehetővé tette e terv az egylet nagy-
szabásu működését; az anyaghordás he-
lyett építkezésre — az építkezés helyett
egyszerre kész épületre nyújtott kilá-
tást. Annnyival örvedesebb volt ezen
ajánlat, mivel a ref. statusnak minden
szolgáját úgy tekinthettük e pillanattól
kezdve, mint egyletnek hadseregének jól
tegyelmezett és öntudatos katonáit. Egy
másik nagy előnye volt e tervnek, hogy
mindnyájunknak javára válhatott, a nél-
kül hogy bármelyik szerződő félnek ár-
thatott volna; mert az egylet mindjárt
az első évben teheti vala meg azt, a

mit talán csak 30 év múlva lehetett
volna képes megtenni — az egyházkerü-
let pedig visszanyeri tőlünk azon befek-
tetett tőke kamatját, mely nélkülünk
nem kamatoznék.

Ezen örömmel üdvözölt tervezet
konkrét alakot öltött egy részletesen ki-
dolgozott munkálát által, mely a „Pro-
testáns Közlöny” folyó évi 1. számá-
ban látott napvilágot. Fájdalom, a rész-
letes munkálatlányegileg eltér az
eredetileg ajánlott tervtől. Én az ere-
deti tervet örömmel üdvözöltem; a rész-
letes munkálattal semmi szín alatt sem
tartom a maga egészében elfogadható-
nak. Ily alapon kötni meg a szerződést
egyházkerület és egylet között, annyi
volna, mint beleolvadni az egyletnek a
ref. egyházba; annyi volna, mint meg-
szüntetni az egyletnek nemcsak az ön-
állóságát, hanem további működését is;
annyi volna mint az egyletet átalakítani
a ref. egyházkerület pénzügyi és
segélyező komissziójává; annyi volna,
mint nyílt felekezeti harczt provokálni.

Szász Gerő barátom vádat lát ma-
ga ellen az „Ellenzék” azon felfogásá-
ban, hogy a Szász Domokos püspök ur
munkálata napvilágot látott a „Protes-
táns Közlöny”-ben. Lapom, Szász Ge-
rőt sem tényleg, sem szándékban nem
váltotta. Szász Gerő az erd. egyház ke-
rület hivatalos lapjának a szerkesztője,
s én igen természetesnek találom, ha
ő a ref. püspök dolgozatától lapja ha-
sábjait meg nem tagadta.

Ha cikünkben vád volt, az
egyenesen a püspök urat terheli, ki ez-
uttal nem jart el olyan óvatossággal,
milyet az úgy természete mindenkitől
— kiválólépen pedig az ő személyétől
és állásától — méltán megvárhat. Szász
Gerő a közreadásban nem lát taktikai
hibát. Én látok. Szász Gerő szerint egy-
letünk „arra vállalkozott, hogy az ál-
talános kultúra terjesztése által megtar-
tsa a magyar fajt, és a más nemzetisé-
gűk közül minél többieket megnyerjen
a magyar állam integritásának, a ma-
gyar haza szeretetének.” — Magam is
és mások is mindig így határoztuk meg
az egylet feladatát.

Csak hogy, ez nem: „harcz, életre
halálra.”

Ez a békés fejlődés útja, a nem-
zetiségek megnyerésének útja, a ho-
mályban tévelygők fölvilágosításának
útja. Fölébreszteni a nemzeti érellyt a
magyarban, fölébreszteni az állami érellyt
az idegen ajkuakban, és valamennyi nem-
zetiségben fölébreszteni és megszilár-
dítani az összetartozandóság eszméjét:
ez volt célunk eleitől fogva.

Az egylet még nem fejthette ki

működését, mert el volt foglalva a be-
rendezkedéssel, de midőn munkapro-
gramjában fölvette a tanuló gyerme-
kek kicserélési rendszerét, lefektette azt
a célt, hogy a bakátsfalvi és naszöldi
román gyermek tanuljon meg Enyeden
és Deesen magyarul és szeresse meg a
magyar szokásokat — viszont az enyedi
és deési magyar fia tanuljon meg ro-
mánul és németül s gazdagítsa a ma-
gyar fajt azon jó szokások elsajátítása
által, melyeket az idegen ajkuaknál ta-
pasztalt. Midőn pedig az egylet kezde-
ményezésére Kolozsvárt iparkiallítás
rendeztetett a brassói, szepeni, disznódi
iparosok részére, midőn az egylet több
mint hét ezer megrendelést közvetített:
akkor is azon felfogásnak hódolt az
egylet, hogy a szászokkal megérthesse,
miszerint az egyletben ok nélkül keres-
sik az ellenséget.

Sokszor kifejtettem már e lap ha-
sábjain, hogy a magyarosítás sem nem
szükséges, sem nem gyakorlatias. Jó ál-
lampolgárookra van szükségünk, akár-
minő nyelvet beszélnek is. Tudjuk, hogy
az erdélyi románok nem jó állampol-
gárok. Ezeket tehát meg kell javítani,
s ha a meglevő anyag nem tűri a re-
formot, hát nyakára kell növelni egy
jól kikészített új nemzedéket. Ilyen az
egylet célja.

Már most a ki azt mondja, hogy
küzdelmünk: „élet-halál harc” — az,
félreismeri célunkat és eszközeinket.

Egyleti törekvéseink a legnagyobb
aggodalommal és féltékenységgel fogad-
tattak az idegen ajkuak által. De az
egylet minden tényezőjében volt annyi
tapintat, hogy a nemzetiségi aggodal-
makra és féltékenységre komoly okot
nem szolgáltatott. Csak a tapintat szí-
goru megőrzése mellett vált lehetővé,
hogy egyletünk élére megnyerhettük
főispánjainkat, alispánjainkat, tanfel-
ügyelőinket és mindazon hatósági ele-
meket, kiknek közreműködése a siker
értékével bír s kik már hivatalos állá-
suknál fogva sem érezhették hivatta-
magukat egy „élet-halál harcba” bele-
menni. A Gazetta vért okádik s tette
hívja föl a román püspököket. Nekem pe-
dig nincs egyéb mondanivalóm, mint az,
hogy a mit Szász Domokos püspök ur
mondott, azt nem a kultúregylet mondot-
ta. Ám, ha tetszik, járja a bolondját a
Gazetta, a míg csak beletarad s legyen
meggyőződve, hogy ezen a téren az er-
délyi magyarok között kritika és ver-
seny ezentúl is lesz, de meg hasonlítás
nem.

Azt mondja Szász Gerő, hogy a
javaslat „sem formájában sem tartal-
mában egy hajszálnyit sem különbözik

attól, mit (Szász Domokos) a kultur-
egylet választmányában előterjesztett.”
Ha ez így van, akkor én — magyarán
mondva — egy taktikai hiba miatt kap-
czáskodom. Bár így volna! Az ügy ér-
dekében kívánám, hogy ne legyen iga-
zam. Fájdalom, igazam van s ajánlat
és javaslat között óriási nagy a különbség.

Az egyház befektet 100—150 ezer
forintot s az egylet fizeti 30 évig ezen
befektetett tőke kamatját. Ez volt
az eredeti ajánlat. Ezt fogadtam örömmel.

Az egyház befektet építkezésekre
53000 forintot s az egylet fizessen ez-
zel szemben 32 évig évenként 8640
frtot. Ez van a javaslatban. Ezt már
nem fogadtam örömmel.

Az a megkülönböztetés, melyet
Szász Gerő barátom említ, hogy a ja-
vaslat dologi kiadásokról és személyes
járándóságokról szól, nem változtat a
helyzetben. Igenis így van a javaslatban:
dologi kiadást teszen az egyház tem-
plom és iskola építésre 53000 forintot.
Ennek 5 százaléka fejében fizessen az
egylet 32 évig évenként 2660 forintot.
Személyes járandóságokra pedig fizessen
az egylet szintén 32 évig évenként 5980
forintot s biztosításul annak, hogy az
egylet ezen személyi járandóságokat fi-
zetni fogja, kössön le az egylet 119,000
forint tőkeösszeget. Tehát egyszer kös-
sön le az egylet 53000 frt tőkét —
mert ezt az egyház tényleg kiadta; má-
sodszor kössön le 119000 frt tőkét —
miért? — mivel ezt az egyház tényleg
nem adta ki. Más szavakkal: az egy-
ház a mi közös céljainkra elkölt 53000
forintot; ezzel szemben az egylet köte-
lezze magát először 172800 frt tőkének
a lekötésére, másodszor 8640 frt ka-
matnak évenként való fizetésére 32 évig.

A mostani numerusokat használva
a javaslat szerint így állana a hely-
zet: az egyház befektet 172,800 fo-
rintot közös célokra; ezzel szemben
az egylet a maga vagyonából leköt
172,000 forintot, s fizet az egyháznak
évenként 8640 forintot.

A munkálát szerint pedig így
áll a helyzet: az egyház befektet kö-
zös célokra 53,000 forintot, s ezzel
szemben azt kívánja az egylettől, hogy
kössön le biztosítékul 172,800 forintot
és fizessen évenként 8640 frt kamatot.

A dolog veleje tehát az, hogy
53,000 forint után fizessen az egylet
8640 frt kamatot. Ám, ezt törvényeink
nem engedik meg, mert ez valamivel
többre megy 16 százaléknál. Igaz,
hogy az egylet adóssága 32 év alatt
törlesztetnék — elhiszem! csak hogy ezen
idő alatt — nem számítva a kamatok

kamatját 216,480 forintot fizetne az
egylet 53,000 közös célú befektetésért
— a mi egy kissé igen sok. Ha pedig
a kamatos kamatot számítjuk, akkor
601,521 frt 16 krajczárt adna az egy-
let az egyháznak.

Azt mondja Szász Gerő, hogy „igy
előadva, méltó a fölháborodás.” Én nem
háborodom föl, csak bírálok — de más-
ként ezt az ügyet előadni nem lehet,
mert itt a numerusok beszélnek s azok
kérelmelhetlenek.

Nem háborodom föl, mert még
most is remélem a sikeres megoldást.
Térjünk vissza az eredeti javaslatához.
Kíváncsok az egyház csak annyi bizo-
sítékot az egylettől, a mennyit tényleg
befektet — s ezen az alapon megkezd-
hető az alkudozás és megköthető a
szerződés 32 évre. E szerződés lényeg-
es pontját alkotathatja a személyes já-
randóságok is, de ezeknél nem lehet
szó tőkelekötésről, hanem csak jegyző-
könyvi határozatról és szerződés szerű
igéretről; valamint nem lehet szó 32
évi kötelezettségről sem, mert az egylet
ha jól hónya alá nyul a dolognak,
10—12 év alatt esetleg már elérhetne
a célját s akkor fölveszi vagyonisátor-
fáját és ott üti föl, ahol várakozik rá
a nemzeti ügy.

Minden egyébtől eltekintve, a mun-
kálát már csak azért sem fogadha-
tó el mostani alakjában, mivel más
magyar egyházak is méltán várják az
egylet gyámolítását — már pedig ezek
valóságos hammupipóke számba esné-
nek, ha a ref. egyháznak az egylet
vagyonából ily óriási összeget leköt-
nének.

Hát még a többi teendők!? Az
irodalmi propaganda, a székely kíván-
dolásnak nyugatra terelése, a kitele-
pítés nagyhorderejű ügye, a közös is-
kolák és óvodák állítása ott, hol külön-
külön minden magyar felekezet gyenge,
azon idegen ajku tanítók megjutalmazá-
sása, kik mint hű állampolgárok érde-
messé tették magukat arra . . . ! Hon-
nan vegyük mindehez a pénzt, ha most
kipuszkázzuk magunkat egy közös ezélért
ugyan, de mindenesetre a ref. felekezet
érdekében?

Vajjon, mikor fölszólítottuk a nem-
zetet az áldozatokra, ha kimondtuk
volna, hogy készpénzünk 90 század-
részét a ref. egyháznak kötik le —
hajlandó lett volna-e a nemzet a Kul-
túr-egylet pénzt összeadni? Maguk a
reformatusok, vajjon hajlandók lettek
volna-e áldozni ily nagy mértékben?

Bartha Miklós.

AZ „ELLENZÉK” TARCZAJA

1887. január 15.

A hétről.

Budapest, január 14.

Hiába tagadjuk: a háboru láza hatal-
mába ejtette egész valónkat. Háboru a reg-
gelünk, ebédünk, vacsoránk, csak arról tu-
dunk beszélni s ez elkísér minket ágyunkba
is, ha álomra hajtjuk fejünket. Már halljuk
a riadót, a fegyvercsattogást, ágyuk böm-
bölését, lángtengerben a vén Európát. Tud-
juk, hogy képzeldetés az egész, mint mikor
gyerekkorunkban az édes magyar földre ta-
pasztott fülle hallgattuk a königrázi ágyu-
dörgést, de azért csak tovább halljuk a
rejtelmes dübörgést.

Ragados betegségnél milliomszor ra-
gadosabb a háboru láza. A kolera elől ki-
térhet sz mérsékletes étellel, a háboru láza
ellen nincs orvosság, nincs intézkedés.
Nem kérezkedik, egyszerűen beléd veszi ma-
gát s füstölheted, míg kitakarodik belőled.
Makacsabb a mesebeli ördögnél. Láz és —
várakozó állás: ez a helyzet szignatúra
vén Európában. Pilátusként mossák kezei-
ket országok sorsát intéző férfiak, hogy ők
nem kötnék senkibe, de még „ők” sem; ám
azért fegyverkezik a boldog Svájcot ki-
véve minden állama és államocskája Euró-
pának, tengereken túl és innen. Egyik sem
kezd, de készül valamennyi, mutogatja, fi-
gotgatja erejét, vállhoz említi a puskát, a
kakas felrántva s szepegeve kiabálják egy-

másnak, mint a gyáva silbak: Ide ne gyűj,
mert — lövök! Francia kaka és porosz
sas ekként kiabálnak át egymáshoz s kü-
lönös összetalálkozás a véletlennek: Bis-
marck a porosz, Carnot a francia részről
egyszerre, talán egy pillanatban ütnek mel-
lükre s fogadkoznak, hogy nem kezdenek
de semmit, de ha a „másik” kezd: állunk
elébe s úgy a földhöz teremtyük, hogy no . . .

Ez aztán a komédiák komédiája. Mind
a kettő agyoncsapja egyik a más, ha kény-
szerítve van, most csak az van hátra, hogy
gondoskodjanak egy harmadikról a ki majd
gaudet. S a vaskanczellár istenkísérő nagy
ereje biztában a gyöngé osztrák-magyar
monarchia felé is vet egy biztató mosolyt:
ne féljetek gyermekek nem engedem, hogy
megegyen a muzsika. (Gondolja magában ak-
kor inkább én eszlek meg.)

„Vagy tíz nap, vagy tízesztendő mul-
va lesz háboru” dobta ki magából a kor-
szakalkotó mondást a vaskanczellár s ah,
eből a tíz napból még csak 3 morzsolódott
le! Békészerető családapaoknak ez a 10 nap
tiz esztendővel érne fel, ha nem tudnák,
hogy Bismarck uram is csak ember. Smert
véletlenül Bismarck uram még német is, (a
mi nagyon terhelő körülmény), azt mondja
erre a magyar: „Ne hidj pajtas a németnek”
se nem tíz nap, se nem tíz esztendő múlva
még tavaszra meg lesz a nagy háboru. Me-
gyünk mind. Lovások, gyalogosok és népföl-
kelők. A biztosító intézetek most élik arany-
korukat. Minden jó családapa biztosítja az
életét mert hát a golyó nem válogat s ha

igaz, hogy „árvból lesz jó katona”; még
előszeretettel is furakodhatik a családapai
szívekbe . . .

Ne nagyom törje fejét a nyájas olva-
só, ez a sor gondolatjel egyáltalán nem je-
lent eltemetett, világmentő (vagy rendítő)
gondolatokat. Községes förmedvény a há-
boru ellen, keresztül huzva a szerkesztői
kéz plajbászál: ennek a bus fejtái ezek a
glédába állított pontok, megtoldva a szer-
kesztő méltatlankodásával, ki gyöngédszívű
ember létere nem tűrheti, hogy lapjába há-
boruval ijesztgessék a becsületes családapa-
kat, még ha ez az ijesztgetés prédikáció is
a háboru ellen s a szerkesztőknek mindig
igazuk van, sokkal hamarabb, mint a —
diplomataknak. Azt mondja: keressem vi-
gabb témát. S én keresem, keresem. A há-
lok? Hisz ezek vigak, mert mind muzsika-
szóra men, de mivel különböznek a tavalyi-
aktól? Azzal tán, hogy a jogászból tanu-
valy mondjuk 120, az idén 116 pár tán-
czolta az első négyest? Egyezzen profira,
másszor defizitire tánczolnak, de minden-
képen tánczolnak s ez a fő.

Tényleg mindenki tánczol: kicsi, nagy,
szegény, gazdag (már ki-ki a maga módja
szerint: a gazdag muzsikaszóra, a szegény
a hidegre, mely nem respektálja a „nyári
divatot”) mondom mindenkinek tánczol, csak
a társadalom egy osztálya vág kétségbe-
esett képet, mintha már a muzsika fejükre
gyújtotta volna a házat . . . Kik ezek? A
könyvkereskedők, a kiadók. A minapában

egy kis murit csaptak, de bizonyosan azó-
ta azt is ezerszer megbánták, a mért oly-
annyira meg tudtak feledkezni magukról
és bus sorsukról. Mert a világ forog, min-
den változik, téle jön tavasz, tavaszra nyár
s így tovább, van jó kelete bornak, szivar-
nak, stemplinek (pürös nemzet vagyunk), a
busza se marad asztagban, csak a könyv,
a könyv . . . az reked a pózon. Az ördög-
nek se kell. Minálunk még mindig több-
ségben vannak azok az emberek, kik rös-
tellik könyvet venni, mert hát az csak a
diáknak való, ők már kitanultak mindent
A-tól Z-ig. S Szabadka városából feljött
fürge Mikló Izidor, elmondani a könyvkeres-
kedő uraknak, hogy lehetne a jó magyar
községet beleugratni a könyvvásárlásba.
Hallgatták pedig a könyvkereskedő urak
nagy áhitatossággal, s mindenik egyetér-
tetet abban, hogy ha a t. cz. község az ő
kézérédekü, nélkülözhetetlen kiadványait ven-
né. A t. cz. község pedig, hogy egyik
könyvkereskedőt se haragítsa magára, akként
oldja meg a „könyvkeleti kérdést”, hogy
nem vásárol sem ettől, sem attól. S még
egy más jó kifogása is lesz most a közön-
ségnek. Azt mondja: úgy is háboru lesz,
minek a könyv? Majd ha tul estünk a há-
boru. Majd, majd!

Ha tovább mennék e hét apró-cseprő
eseményein, lassanként kisülne, hogy a nagy
háboru-lázban is a világ csak halad az ő
rendes kerékvágásában. Minden nap meg-
hozza a köteles adót — újságainknak ál-
tala — szennációban, pikantériában, haj-

meresztő történetekben. Azok közé a valószí-
nűleg ritka emberek közé tartozom, kik
nem szeretik olvasni a „Törvényszéki csar-
nok”-ot. De ha egyszer véletlen belepillan-
tok, szennációkat halászok ki. Így halász-
tam ki e héten Pulszky papát, a ki az
uszorásokkal száll perbe. Az öreg ur egy
egész csapat jó madarat fűz czérnára s mu-
togatja a t. cz. publikumnak. Ide nézzetek,
ezek fontak be engem, hiszékeny öreget, ki
egy gyöngé és szorult pillanatban piszozá-
hoz fordultam s két év alatt úgy kiszivták
a véretem, hogy most — el az alszégyen-
kezéssel! — a nyilvánosság elé kell vinni
ügyemet.

Öreg napjaira Pulszky papa bizony
más sorsot érdemelt volna, hogy uszorások
leleplezésével kellessék vészödni; de ha
már őt szemelte ki a sors e szerepre, csak
rajta: rántsa le a leplet könyörtelenül.
Több hasznat tesz ezzel a társadalomnak,
mint egy véka pénz kopott feliratainak le-
olvasásával a régiségtudományak. A min-
dentudó öreg „sok oldalúságából” talán még
csak ez az egy hiányzott s ime most —
nem akar meghalni addig — míg az uszo-
ra ügyben is szolgálatot nem tesz hazájá-
nak. Maga kárára ő már nehezen tanulhat,
elénk találja, hogy okuljunk mi fiatalok
belőle.

. . . Az én szememben ismét nőtt az
öreg, hogy sokat ne mondjak: — kétszáz
percenként.

Benedek Elek.

Politikai hírek.

A képviselőházból. A képviselőház tegnap rövid ülést tartott melyen az elnök bemutatta a beérkezett feliratokat és kérvényeket. Így többek között Udvarhely megye feliratát a brassói iparkamara kérését a hadsereg szállításainak decentralizálójára tárgyában. Bemutatott az ország daláregyesület kérvénye Liszt Ferenc hamvainak hazaszállítása iránt. Az ülés végén Medarász József intézett interpellációt a kultuszminiszterhez a sár bogárdinói ref. egyház előjárósága által egyházi adóval megrovott Lázokvics László ügyében. Az interpelláció kiadatott az illető miniszternek.

A kiállítási póthitel ügyében a kormány nem fog részletes adatokat szolgáltatni. Elég, ha megmondja, hogy a deficit 2 millió 800,000 forint — a többi aztán a szavazó mamelukok dolga. Annyi a kormány előterjesztéséből is látszik, hogy csak katalógusokra 85,600 forintot költöttek el. Már akkor minden józan ember látta, hogy ama fény nem egyéb szemfényvesztésnél; a mit ott Magyarországnak bemutatott, az nem Magyarország volt. Potemkin festett falvait láttuk ott a pavilonokban, s egy szerencsétlen ország szerencsétlen kormányának erőlködését, hogy többet mutasson a világnak, mint a mi valóban van.

Garázdalkodás a m. kir. operaháznál. Ime egy pár adat:

B. Podmaniczky felszerelte az új operaházat. kiállított és színpadra hozott 15 hónap alatt 43 operát, 8 balletet és erre elköltött 522,968 forintot.

Gr. Keglevich 1886-ban kiállított egy, mond egy új operát és elköltött az intézet összes jövedelmén túl még 300,000 forintot.

Valjon mikor lesz vége ennek az örökletes kölcsönözésnek?

A francia sajtó Bismarckról. A lapok megannyian Bismarck beszédéről írnak. Nagyméretű és egészen a benyomás kielégítő. Mind elismeri azt a nyers őszinteséget, mellyel a kancellár nézeteit kifejtette. A monarchikus lapok számos változatban azt az egyet állítják, hogy Bismarck háborútól való aggodalmait a kormányok állhatatlanságában gyökereznek. A kormányok azért nem állandóak, mert Franciaország köztársaság. Ha Franciaország monarchia volna, biztos barátja lehetne Németországnak.

A francia szenátus elnöke. A szenátus Leroyer-t 168 szavazattal (194 közül) újból megválasztotta elnöké.

Orosz készülődések. A varsói erődítési munkálatok már oly közel vannak a befejezéshez, hogy a 11 legfontosabb erőd távaszával már meg fog felelni céljának. — Azonkívül tavasz elején még négy erőd építésébe fognak a Visztula balpartján délnyugati irányban. A közel jövőre nagy barakkok építése van tervbe véve a város közvetlen közelében. A Malkinia és Brzesze-Litevszki közt legutóbb kiépített stratégiai vonalat katonai körökben rendkívül fontosnak tartják, mert ezáltal egyenes összeköttetés jött létre Pétervár s az utóbb említett megerősített hely között. A porosz és osz-

trák-magyar határon a múlt év végéig állítólag 16 tartalékszázalékkal szaporították az egyes helyőrségeket.

A „Kolozsvár” igazsága.

Laptársunk „fordulat” nak nevezi azt a tényt, hogy lapunk szerkesztője „hozzanát” kiállított Szász Domokos ref. püspök ur azon javaslatához, melyet az E. M. K. E. dec. 12-ki vál. gyűlésén tett, s most „Csatlódás” cím alatt az „Ellenzék” cikket ír ama javaslat ellen. Mai első közleményünk — Szász Gerőnek válaszul — válaszul érdemileg a „Kolozsvár” csikének is. Látható abból, hogy a „fordulat” nem a mi részünkön van, hanem a nagytisztelt püspök ur részén. Mi ma is ragaszkodunk a régi javaslathoz egészen addig a határig, a meddig az egyet vagyoni ereje s a különböző magyar felekezetek irányában megóvóudó méltányosság azt megengedik. Ragaszkodjék a ref. status is püspökének dec. 12-ki javaslatához, s szent köztünk a békeség.

Hogy mi a különbség az akkori javaslat s a mostani munkálat között azt első cikkekünkben kimutattuk. Ezután bátorságot veszünk magunknak ugyanezt kimutatni a „Kolozsvár” szavaiból is.

A „Kolozsvár” cikke szövege szerint ezt mondja:

„A református püspök — 100—150 ezer forintnyi rögtön befektetést helyezett az egyet céljaira, saját egyháza részéről, kiltatása, oly kikötéssel, hogy az egyet a befektetés öt százalékát harmincz éven át fedezze.”

Ez megfelel a ténynek; csakugyan így volt az ajánlat. De lássuk — szintén szó szerint — mit mond a nagytisztelt püspök ur mostani munkálata?

„... a kötéendő szerződésbe főlveendő: 1-ör. Személyi járandóságok címén, 32 évi időtartamra, az évi segélyek 5980 forint összegének megfelelő 119,000 évi tőke-összegnek biztosítékul lekötése s illetőleg a jelzett évi járandósággal, mint kamatösszege az egyet költségvetésének megterhelése.”

Ez magyarul vagy azt jelenti, hogy az egyet biztosítékul kössön le 119,000 forintot, vagy azt, hogy az egyház köt le biztosítékul 119,000 forintot. De mivel az egyet tartozniék 119,000 évi járandóságot fizetni, ennél fogva nyilvánvaló, hogy a főtisztelendő ur az egyetől várja a 119,000 frtnyi biztosíték lekötését. Föltétve azonban, hogy az egyház kötelezteték a 119,000 évi járandóságot fizetni — a minek értelmét felfogni nehéz — főmarad a kérdés, hogy mióta vált a biztosíték (cautio) befektetéssé (instruálás)?

„2-ör. Dologi kiadások címén a szerződésbe iktatandó 53000 forint. Ez összeget a kerület hajlandó azonnal a felsorolt beruházásokra folyósítani s ennek egy és fél százalékát utján való reintegrálását magára vállalni, azon feltétlen alatt, hogy az egyesület saját költségvetését, az első pontban említett időtartamra, annak 50 százalékos kamatjával, az az 2660 frttal terhelje meg.”

Mi hát a különbség az eredeti javaslat és a mostani munkálat között?

Az, hogy akkor az egyház főpásztora befektetést ígért s ennek kamatját kérte az egyetől;

most pedig nemcsak befektetést ígér s nemcsak annak kamatait kívánja, hanem személyes járandóságok címén még kíván 5980 frtot évenként 32 évig.

Van e annak józan értelme, hogy az egyet 172,800 frtnyi tőkének évi járadékából terhelje meg költségvetését csak azért, mivel az egyház 53.000 frtot fektet be köztös célokra?

A személyes járandóságokat ki tudja az egyet fizetni, vagyoni helyzete arányában, a nélkül is, ha nem szerződik az egyházzal. Ha az egyet lekötöti magát e címen 32 évig, akarva nem akarva fizetnie kell az 5980 évi járadékot, habár az illető javadalmazottak nem is szolgálnak az egyet céljait azzal a buzgóssággal, mely tőlük méltán megvárható. És hol lesz a korrektívum? Hiszen az egyetnek nincsen hitványi joga! Az egyházi szervezetben bizunk? Am a ref. egyházi főhatóság feyelemi köre sem terjed annyira, hogy papjait vagy tanítóit nemzeti erélytelenség címen kérdőre vonhatná. De ha az egyet fenartja magának a jogot évről évre azon ref. papoknak és tanítóknak szavazni meg bizonyos javadalmazást, kik kötelességüknek ismerték az egyet céljait egész buzgóssággal előmozdítani: akkor a nemzeti erélynek egy hatalmas rugóját tartotta meg kezében s megóvta a maga részére azt a cselekvési szabadságot, hogy attól, aki nem érdemli meg, elvonja az eddigi élvezett javadatalt.

Mi volt a nagytisztelt püspök ur javaslatának a lényege?

Az, hogy egyjelentékeny befektetés által nagy szabású akciónak vessük meg alapját s hogy az egyet ne forgácsolja el pénzerejét személyi jutalmakkal és segélyezésekkel.

Hová devolválódott e nagy szabású terv?

Oda, hogy bernháztassék 53,000 frt s ezzel szemben kötelezze magát az egyet nemcsak ezen tőke kamatait fizetni, hanem még 5920 frtot évenként elforgácsolni.

És a „Kolozsvár” mégis azt mondja, hogy az eredeti javaslat ugyanazonos a mostani munkálattal és hogy Bartha Miklós elvet vagy nézetet változtatott. Ilyen, a „Kolozsvár” igazsága.

A „Kolozsvár” a „fordulat” indokait is keresi, de nem találja meg. Remélem, hogy a főnébbségek megtalálta.

A „Kolozsvár” szerint eredeti javaslat és mostani munkálat között nincsen különbség, mivel szerinte a ref. egyházkerület kimondja, hogy a 119,000 évi járadékot 32 évre biztosítja, az az ezt a tőkét az egyet céljaira gyümölcsözteti...

Hol és mikor mondta ki ezt a református kormányzó testülete?

Valóban megáll az eszem.

119,000 évi járadék!... Minek képzelt minket olvasókat a „Kolozsvár”, hogy 119,000 évi járadékról beszél?

Azt mondja, hogy az egyház biztosít 32 évr. 119,000 évi járadékot. Hát az is elolvastam — de így mondja. S csakugyan hajlandó volna erre a egyházkerület? Csakugyan azt kívánja az egyetől, hogy ez adjon évenként 119,000 frtot — s ezzel szemben lekötö a megfelelő biztosítékot, a mi két millió 380 ezer frtot tenne? — Keptelenség! Hiszen ezek az összegek — tájladom — föltűnőülk az egyház és egyet együttes

erejét — sokszorosan. Vagy talán a „Kolozsvár” nem kíván különbséget tenni a tőke és az évi járadék között? Különös lenne! Vagy talán toll-hiba? Legyen.

Akkor is — feleljen nekem a „Kolozsvár”, hogy mikor és hol mondta ki az egyház kormányzó testülete, hogy 119,000 frt „tőkét” az egyet céljaira gyümölcsözteti.

Azt érte talán ez alatt, hogy az egyház 119,000 frtnak megfelelő kamatot osztván ki személyes járandóságokra, ez által az egyet céljait mozditja elé? Ezt érte? Ha igen, jól van; elfogadom az értelmezést, amár a munkálatban annak sehol semmi nyoma sincs. De elfogadva emez értelmezést, most már azt kérdezem:

a munkálat melyik passusa szerint kötelezi magát a ref. egyház arra, hogy a 119,000 évi kamatját személyes járandóságokra kiadja? — Nincsen erről a kötelezésről egy szó sem sehol. Hanem igenis meg van a munkálatban az a kívánság, hogy a 119,000 frtnak megfelelő évi 5920 frtot fizesse az egyet. Tehát, nem az egyház!

A „Kolozsvár” megütközik azon, hogy az „Ellenzék” rozsálja a munkálat közéletet és felkiált; „egy hirlap, mely rosszalja a nyilvánosságot a sajtó útján!...”

Csak egy kérdést.

Ha az ellenzék azt követelné egy parlamentben a külügyi kormánytól, hogy tárja föl a politikai helyzetet a maga egész valóságában, adjon számot eljárásáról, mondja el minden diplomatiai sakkhuzását, árulja el céljait, mutasson rá az állam sebezhető pontjaira s nevezze meg azon körülményeket, melyeket támadó bázisul akar fölhasználni — és ha mindezekre gróf Kálnoky azt felelné, hogy az akció veszélyeztetése nélkül e kérdésekre nem felelhet: pártolná-e a „Kolozsvár” azt az ellenzékét a melyik kigotyó-békát kiáltan. Kálnoky gróf: ra s a nyilvánosság nevében követelné a teljesen őszinte vallomást?

Ugy-e nem pártolná; sőt cikket írna az ellenzék magatartása ellen, s azt bizonyosan jobban megokolná, mint a mostanit.

A román sajtó a határsértésekről.

Határaink, különösen Moldva felől egyre megsértetnek; a szomszédok hol erővel, hol észrevétlenül bennebb és bennebb nyomulnak s teszik ezt bizonyos rendszerrel.

A romániai sajtó a batárkérdést tárgyalja naponként — s saját szempontjából; igyekezik a közvéleményt oly irányban terelni, a mely irány közepén már az ember botot vesz a kezébe és körül néz, hogy kit üssön agyon.

Különösen a Románul megy élől az izgatásban. E lap szerint, mi rabló rendszert folytattunk Románia határaival szemben: nem néztünk sem istent, sem embert, hanem haladtunk befelé úgy annyira, hogy Mehádia felől például több ezer ölet foglaltunk el; Hunyadmegye felől szintén, Moldovából pedig éppen tekintélyes részt vettünk el.

Mehádia román terület, ezt Románia vissza kell, hogy kapja. A híres fürdőket Ausztria elrabolta Havasalföldtől.

VI.

En nem tudom hogy a Mildred néni szalonjának a divánján mennyi igei feküdt, nem sirva, sőt nem is gondolkozva, csak ott feküdtem a Lily hideg arcát me-reven és még mindig a hullámok alatt látva.

Meghalt, meghalt! Ez a szó mindig csak ez a szó — visszhangzott agyamban, míg végre nem tudtam tovább kiállni, s reszketve és fázva felugrottam.

Majd nem egészen besötétedett. Amint az ablakhoz támaszkodtam szürke foszlányos fellegek kergették egymást az egen, s a félhomályban jól láhattam a fehér taraju hullámokat.

Oh, Lily, Lily édes szép testvérem!

Azok a kegyetlen hullámok miért nyeltek el? És ő most ott nyugszik messze lent, lent a tenger fenekén a hideg mélységben s arany haja annak a víznek az esésével és emelkedésével hullámkzik mely ragyogó szemeit örökre lezárta.

A tenger zúgása a fülemben volt. Mennyire gyűlöltem a parthoz verődő hullámok tompa dörgését! Sóna sem fogom többé a víz mossását a fodros hullámok szelid locogását édes zenének gondolni! És a szegény öreg János bácsinak ki adja tudára, hogy kedvence meghalt, hogy az ő kedves Lily-jét azt a szép akaratos gyermeket, kit oly forron szeretett, soha sem látja többé?

Ekkor megindultak a könnyeim; le-hajtottam a fejemet s hangosan zokogtam gyötrelmemben.

Oly szép volt ez oly ifjú s oly hirtelen ragadta el a halál; s midőn utoljára láttam oly vidám, tréfás s mosolygó arcra nézett fel a szíva fán levő Harry-ra. Milyen óra volt az az idő pedig, alig tölt el hat óra azóta! Oly jól emlékeztem utolsó sa-

Es így a Románul megjelöli Román határait saját gusztnusa szerint, melybe be-esnek a borszéki fürdők is, s egyáltalán oly önkényesen jár el, hogy az ember k-mul egy ily kis szomszédon, mint merés beszélni hatalmasabb szomszédjával.

„Nem eagedjük, hogy port hintsen szemünkbe — mondja. — Mi mindent kö-telünk, ha igazságról van szó, hát ny-jünk teljes igazságot és elégtételt.”

Ezen elégtétel az volna, hogy adj-oda fél Erdélyt s mi pedig nyomuljunk Tisza felé. Vagy esetleg falukat, város-ang-djünk át, hogy teljes igazság szolg-tassék a Romanulnak.

A midőn úgy beszél a román sajtó hogy mi erőszakosan foglaltunk határaink a midőn meg is jelöli, hogy minő rés-sé foglaltunk el; mely részen és ponton, há-öllel mentünk befelé Romániába? igen t-mészetes, hogy a vér mozgásba jő, fegy-ragad az ember és igyekszik a statusq-helyreállítani.

A midőn azt mondja a sajtó a paras-nak: nézd azt a nagy területet, éppen a földet mellett, az apadé volt s töled a m-gyar erővel vette el; az a kinek így szélnek, igyekezni fog a legrövidebb ut-visszaszerezni az atyai örökséget és belé-

Ezt még a nem paraszt is éppen fogná fel és akként cselekednék.

Románia hatósága az ősi birtok v-szerzésében támogatja embereit s innen a gyakori és oly merész határsértés.

1753-ban, azelőtt az azután Erd-nek állandó panasza volt az, hogy Mol-va felől határaink nem respektáltak szamos felirat, és hozott végzés tanusi-hogy Románia felől állandó rablatast-voltunk tárgyai. A határvillongás nehé-évig szünetelt, hogy aztán annál erő-s-alakban lépjen fel.

Hát dolgozik-e valamit az a veg-kommissió valamit? Ugyan miben nyi-nul ténykedése? Hisz évek hosszú ó-ta dolgozik, meg feloszlik és ismét ő-szeül anélkül, hogy látnók, tapasztal-miszerint valahol a történet megállap-sok szerint határaink kiméltetnének.

Ideje volna bevágni az útját ezen-villongásnak, ha másképpen nem, hát fe-verrel meg kellene adni a határszálen la-nyugadalmát.

V á l a s z

a M. T. megyei gazdtalan levelek-re. Szentháromság, 1887. jan. 12. (Vége.)

Fololvastam, alias Jupiter csendesed a villámjelző civikre leereszkedett és publicum kezdett nem tapsolni.

Mentsésképpen mondtam az alaps-nak, miszerint az interpellációim indok-sában azért kértem ezen tisztviselő fel-ligesztését, mivel azt hittem, hogy a törv-mindenkire egyformán alkalmazandó, most jövőkrá, hogy nem a törvény betűi-hanem a sorok közötti fehér helyen van eljárási megírva, melyet mi szegény írá-s-dók nem tudunk elolvasni, csakis a far-usok tudják megérteni.

Látom, hogy Marostordamegyében fegyelmi eljárás nem a tényt, hanem es-

Becsületből.

Angolból fordította: Amica.

V.

(Folytatás.)

(10)

— Mildred néni, folytatás, engedje meg, hogy a partra leszáldjak, s a csolna-kot bevárjam.

Némén bánatosan nézett reám.

— Szegény gyermek! Nem bánom, menj, kegyetlenség volna tégedet most itt tartani.

Az előszobában egy köpenyegét kap-va magamra, a nyirkos croquet téren ke-resztül, s a durva sziklaösvényen le, a part-ra szaladtam. A fehér tajtékat hányó hul-lámok még most is háborogtak, de a tenger csendesült.

A csolnak mind közelebb közelebb jött; de csak hárman ültek benne. Hol volt Lily?

Csendesen futottak az öblöbe s kö-töttek ki. Jack nagyon komoly és aggályos accezzal állt felém.

— Meta, mi a faluba megyünk kér-de-zősködni. Engedd, hogy Dering haza ki-sérjen.

— Mit mondtak embereid a yachton? kérdém. Jack, mond meg az igazat.

— Azok nem tudtak semmit, válaszolá. A kis csolnakot sem látták.

S midőn látta, hogy mily vad két-ségbeeséssel néztem a tengerre, azt tévé-hozzá:

— Meta, miért gondolni a legrosszab-bat? Dering, vidd haza Metát.

Jack a falu irányában távozott; a szegény Harry még mindig felső kabát és kalap nélkül, átázva s leütött fölél kö-vette.

— Jöjjön velem. A Dering hangja nagyon lassu és gyöngéd volt. S meg-engedtem, hogy kezemet megfogva karjába csi-tes.

— Dering ur, mondam részvevő ar-czába nézve, kérem engedje, hogy Lilyt fel-keresni én is elmehessek.

— Hol keresné? kérdé, s szomorú te-kintete önkénytelenül a parthoz verődő hul-lámokhoz fordult.

— Gyűlölöm a tengeret! kiáltam. Oh mennyire gyűlölöm!

— Szegény gyermek! suttogá gyö-n-géden. És tegnap még annyira szeretted!

— De sohasem fogom többé szeretni, mondam keserű könnyekbe törve ki, ha-ha, oh, Lily, Lily!

— De mi szükség volt a lelkem-ben élő, és minden pillanatban valószí-nűbbnek látszó borzasztó félelmemet szava-k-ba önteni?

A szakadó esőben, keservesen sirva, le-ültem a partra, testvéremre, Lilyre vára-kozva, nem engedtem magamat vigasztal-tatni, nem ügyeltem arra a derék jó em-berre, ki kezemet tartva biztató s reményt-adó szavakkal igyekezett kétségbeesésemet csendesíteni.

— Édesem, monda végre gyöngéden felemelve s lábra állítva, jöjjön haza velem.

A gyöngéd hang, a szerető szavak csak megijították bánatomat. Ha Lilyt elvesztettem, még az ő szerelme sem adta kárpótlást!

Mildred néni az ajtóban várt ben-nünket.

— Semmi hír, monda Dering szomo-rúan, a néma kérdésre válaszolva.

*

Az alkonyi homályban némén

leg a személyt sújtja, még pedig különböző módon. Van reversális eljárás-fegyelmű eljárás nélkül, azaz a tisztviselő lemondása bevételek a megyei nagy Múgyi által, el-főköztatik, elváratik és az illető tisztviselő föléllni fogva vezették.

En azt hittem, hogy a mely tisztviselő becsületes, attól nem szükséges reversalist venni, a mely tisztviselő nem becsületes, azt reversálisvétel helyett, el kell csapni.

Másik, ki botrányt követ el nyilvános helyen s ezért a vendéglős lába által érintetik tisztviselői alakja, felemelt fövel, mint kis Adonia, aristocratus csoszogó lépétek csiszolja a járdát, képe olyan, minő egy hercege, ki az aprókhoz leereszkedik és kegyes tud lenni. Ettől nem kell reversalis, megadta azt a vendéglős neki. Itt gyors fegyelmű eljárás történt, de nem titokban — hivatalba, hanem nyilvánosan a fogadóban.

Más tisztviselő, ki az előbb említett egyének czingárságával ellenkezőleg, nagyon potrohos és így tulhizott természetű meg-gátolja a hajlongást, egy egyén egyszerű, egyoldalú fejlettsége alapján, igazolás, ki-hallgatás és előleges vizsgálat mellőzésevel felfüggesztetik, valamint egy harmadikkal szem-szandé pede elmozdított; pedig oly kicsi volt hatásköre, hogy a vizsgálatot meg nem húsíthatta.

Jól esik neked kedves kövérseggem, hogy mertél Ugron Gábor ellen nem szavazni.

Nó de az ilyen lépések jövőre meg-vannak gátolva. A tisztjár utóvi gratulató-lóra adott főispáni és különösen az alispáni választásban, ki lett nyitva a tisztviselő szemé, meg lett nékik magyarázva, hogy ők nem a hazát és megyét, hanem a fő és alispán érdekeit szolgálják.

En, szegény bugyuta azt hittem, hogy ha egy tisztviselőt egyoldalú panasz foly-tán felfüggesztenek, egy másikat, ki már kétszer volt fegyelmi kereset alatt, kire először jogtalan pénz felvételért, mint el-számolatlan utmuaka váltásáért, a pénz visszafizetéséig valamint többeknél Zilahi Gyula elleni panaszos követelésekre a felelős-lég kimondásával perre utasítást határozat-tott és így elsőfokúlag tárgyalással fenyt-tett. (Hol vagy Drako? tanulj szigorú.)

Másodszori hivatalos hatalommal viz-szálésért tenger mennyiségű panasz hal-mak folytán másodfokúlag 50 forint pénzbün-tetésre bírságotlított, de ez is részletfizetés vagy nem fizetésre szállított. (Oh Dra-ko! Oh Drako.)

De nem tudtam, hogy a mult válasz-tások oly nagy érdemeket szerzett magá-nak, az által hogy egyszerre két pártköz-kortekedett. Az ákosfalvi kerületben ellen-zéki, a ny-szeredai kerületben kormány-párti volt a tisztelt ur. Az aztán meggyőződés! Nőde a parancs, parancs, rőndnek muszáj lenni a megyében! És hát Mihásznaknak is csak kól lenni! Aztán fontosabb dolog a vá-lasztások rendezése a közigazgatási ügyek rendezéséül.

Nó de hogy is lehessen felfüggeszteni a főszolgabíró, hisz akkor a vidék nem félvén tőle, annyi panasz fog bejönni, hogy a legőszintebb jóakarattal sem lehetne meg-menteni a két kulacos kortes főszolgabi-rót? Rőnd után csőndnek köll lenni! a megyében, s ez legkönnyebben elérhető úgy, ha Ny-Szeredába vizsgálat végett kimenő alispán demonstrative teszen látogatásokat a vizsgálat alatt lévő főszolgabíróval együtt.

Lásd meg Szereda és vidéke, hogy esőtörtőkött mondott panaszod, mivel én csőndben és mosolyogva sétálgatok Zilahi Gyulával, a csőndöt pedig megkövetelem. M-Tordamegye főispánja néz és hallgat, mert nem szereti ugyan Zilahi Gyulát, de roppant gyűlöli Szentiványi Kálmánt. A fuma pedig azt mondja, hogy a szeredai kerület választói okvetetlenkedni akarnának azaz egy nagy árkus papirossal az ország házába akarják küldeni.

Nó de seba tudja ő, hogy Tisza bel-gyűminiszter nem az igazságnak, hanem báró Bánffy Zoltánnak ad igazat, s ennek hangot is adott a megye gyűlésére, midőn egy felfolyamodásomat bejelentettem, azt mondá: „Odább bírá irhat!”

Majdan szokása szerint felvilágosítást ad, magát hátravetve, térdet az asztalon fellemelve, mind a mennyezetet nézve a gyűlésben a tagokhoz így szólva: „Bár én megoknak semmivel se tartozom, de nem akarom, hogy nyugtalan távozzanak az em-berek” stb.

Sziveskedjenek nem el tagadni ezen kifejezéseket, mert különben kénytelen va-gyok bizonyítékul felemlíteni azt is, hogy egy hivatalos vezérőrnököt, egy nemesen gondolkozó és nagy tettekre kész körjeg-yő bizottsági tagot, újval rá mutatva, „ez-nek nevezett — ugy hogy én voltam kénye-telen, dacára, hogy ellenem beszélt felszólí-tani és kinyilatkoztatni, hogy annak leg-alább is bizottsági tag ur a neve.

Fel világosít, hogy a világ téved, a kovács hibázott, büntetendő cselekményt tett, mivel 3 firtal adós maradt a főszolga-bírónak és így nem tartja rá nézve comp-mittálónak, hogy a 3-ik cikkből Zilahi Gyulával egy kalap alá vették, s ha majd én ezen egy kalap alá tétele helybenugyó ha-tározat ellen felfolyamodást jelentek be, azt fogja mondani, nagy ur nem leereszkedő modorral: „Oda bírá irhat hiába!”

Mint megyémnek híve és szintén sajnál-mom kell, hogy a leplezetlenül felhínyt té-nyek és igazságok, még ha azokat a kese-rő gunyom élesíti is — erkölcsileg oly mélyen lesújtó meggyékben.

Berzenczey István.

MINDENFÉLE.

Kolozsvár, január 15.

— **A Horovitz „Székely vasu-ta.”** Mint lapunknak Brassból írják, Ne-mes János gr. „teljhatalmu” megbízottja Horovitz Sámuel, e hét elején több napon át tanácskozott a városi képviselőbizottság több tagjaival a Háromszék és Zernest felé ve-zető helyi érdekű vasút ügyében. Horovitz urnak az a kívánsága, hogy a város adjon e célra neki 80,000 frtot hozzájárulás cí-mén. Horovitz ur az ő „szokott” ékesszól-sával igyekezett meggyőzni a képviselő ura-kat az ő vasuti tervzetének áldásos voltá-ról a képviselőurak azonban nem mutattak hajlandóságot belemászni abba a sötétségbe melyet Horovitz ur sikertelenül igyekezett előtűt megvilágítani. Horovitz urnak 3 na-pi erőlködése e szerint kárba veszett mert Brassó városa nem akar olyan terveket felülni, a melyek sem a székelységet sem a brassóiakat, hanem csak Horovitz urat fog-nak boldogítani. A „teljhatalmu” megbízott hosszú orral távozott el a tanácskozásokról. E tárgyban a városi képviselők szombat-on tart közgyűlést, melyen előreláthatólag is-métlődni fog a „teljhatalmu” megbízott elő-leges kudarca. A Horovitz ur „Székely va-su-ta” ily körülmények között aligha fog egyhamar a megvalósulás stadiumába jutni.

— **Kolozsvármegye központi választ-mányát** Gyarmathy alispán f. hó 24-re hívta egybe. A gyűlés feladata lesz kitűzni az or-szágyűlési képviselő választás napját a tekei választók kerületben.

— **A gyulai bál,** mely évről évre mindig igen jó mulatság szokott lenni, az idén február 6-án tartatik meg. Célja a szegény iskolás gyermekek fősegéllése és az olvasó-kör gyarapítása. A bál élnöke Som-keresi Gusztáv főrdősz, kinek személye fő-biztosítéka a bál sikerének.

— **Hymen.** Blaska Ubald maros új-vári főbánya hivatali főnök helyettes szép és kedves leányát, Gizellát eljegyezte Nyíró Géza m. ludasi járásbíróval. A jegyző.

— **Az ügyvédi kamarából.** A kolozsvári ügyvédi kamara részéről közhírre-tétetik, hogy Késmárky Elek ügyvéd a ma-rósvásárhelyi ügyvédi kamara területéről ezen kamara területére töven át lakását, saját kérelmére a kamara lajstromába — Teko székhellyel — felvétetett.

— **Halálozás** Zweier Frigyes szobeni törvényszéki bíró, mint a Tageblatban ol-vassuk 54 éves korában, hosszas szenvedés után Nagy Szébenben elhunyt. Lutheranus pápi családából származott s kitűnő tehet-ségű bíró volt.

— **Új főrendiházi tag.** Gr. Károlyi Gábor testvéreivel létrejött egység folytán egy 50000 firt értékű birtokot telekköny-vezetett magára a napokban és ennél fog-va megette az intézkedéseket arra hogy mint censusos mágna, a főrendi tagok név-sorába felvértessék.

— **Falk Miksa mint konfrater.** Falk Miksa orsz. képviselő János Dömjen minorita rendtörök különös kegyéből abban a megtiszteltetésben részesült, hogy általa a rend világi konfraterévé nevezetett ki. Most már biztosítva van a Falk ur üdvö-zülése nem csak itt a földön, hanem az égben is.

— **Agyonyomta gyermekét.** Po-esaj községben (Biharm.) egyik tanító neje kis gyermeke gondozása közben kimerülve, oly mélyen elaludt, hogy négy hónapos kis gyermekét — kit éjjel táplálás végett vett magamellé — maga alá temetve megfojtotta. Képzeltető a gyermekeit szerető anya kétségbeesése, midőn fűrés, szép gyermekét reggelre halott bidegen, kimeredve, hulla-foltokkal ellepve találta ágyában maga kö-zelében. A tanúságot a még tapasztalatla-nabb fiatal mamák levonhatják a szomorú esetből.

— **Liszt Ferenc emléke Ró-mában.** Liszt Ferenc emlékére április hó elején Rómában nagyszerű ünnepélyi rendez-nek, melyre már most nagyban folynak az előkészületek. A piéce de resistance Liszt-nek egy még a nyilvánosságra nem került miséjének előadásából fog állani, melyet a mester Miksa császár számára készített. Az Arima templomban végbemenendő előadás-on több mint 100 énekes fog közreműködni. Az előadás időpontjának meghatározásánál tekintettel voltak arra, hogy külföldről, de leginkább Magyarországból tömeges látoga-tásra lehet számítani.

— **A leendő pénzügyminiszter.** Mint kulisa titkot beszélük Budapest-en, hogy a király kívánságára a lemondott Szá-pály helyére a pénzügyminiszterium egy volt tisztviselője, ki az adminisztratívól tisztában van, nevezetetik ki pénzügyminis-terré. Ez a volt tisztviselő nem lenne más, mint Weckerle Sándor, kinek közelebbi le-mondása kombinációba hozatik azon körülménnyel, hogy a nyári választások alk-al mával képviselővé fog választatni. Ve-deremo.

— **Igaz-e?** A „Budapesti Hírlap”-ban azt „beszéli egy utazó” hogy a híres ajnós-kői bor, mely br. Kemény Gábor pinceszé-ből került ki, s melynek vasuti állomások gazdájától öröklött időjárású tehetőséget tu-lajdonítottak, mióta br. Kemény nyugalom-ba vonult, nem található a vasuti állomások pinceiben. Igaz-e?

— **A ceglédi botrány ügyében** dr. Havas Imre kir. ügyész, szemben azon kir. törvényszéki végzéssel, mely a botrány

főbb matadorai: Csátár Zsigmond, Mészá-ros Lajos és Dobos János ellen folyamat-ban lévő bűnvádi eljárás megszüntetését ha-tározta el, bejelentette bővebben indokolt fellebbezését, melyben Csátár, Dobos és Mészáros urak véd alá helyezését kéri.

— **A szegedi bankóhamisító:** Kálmán Gergely volt néptanító ellen meg-indított büntügyi eljárás nagyon lassan ha-lad, miután Kálmán merészen tagadja a bankó hamisításban való részvételét és ál-lítja, hogy a nála talált és lefoglalt gépek csakis ártatlan irkák és nem bankók nyo-matására szolgáltak. Most a szegedi rend-őrség ez állítás alapos vagy alaptalan volt-át igyekezik kideríteni.

— **Büntügyi forgalma.** A nagy-vári kir. törvényszék büntügyi iktatójába az elmúlt 1886 ik évben 11,114 ügydarab adatott be, melyek mind elintéztettek. — Ez a szám is világosan mutatja, mily sok bűnt és kihágást követnek el egy év alatt Biharmegyében.

— **Mulatságos „sajtóhiba.”** Zi-lahi Gyula jutalmul tegnapelőtt adatott Debreczenben Hegedűs, Bibor és gyász” című határos drámája. A városi Szabad-ság megemlékezvén erről, a „Bibor és gyász” címűt úgy forgatta ki: „Vibor és ij-jász”.

— **Egő akna.** Anináról jelműtik: Az 1. számú kőszénakna, mely a legszebb kő-szenet adja, hétfőn éjjel kigyulladt és azóta a legnagyobb erőfeszítések dacára a tűz eloltható nem volt. Szerencsére a tűz ki-gyulladásakor az aknában munkások nem voltak. A mentési munkálatoknál az óriási füstgőz miatt több munkás megbetegedett.

— **A berlini magyarok köré-ből.** A berlini magyar egyesület fenállá-sának negyvenedik évfordulója alkalmából rendezendő jótékonyozásu matinéé érdekében Vilmos császár az egyesületnek az egész ópera házat rendelkezésére bocsátotta.é. Ily kitűntetésben részesült. A berlini magyarok, de egész Berlin művelt közönsége is nagy érdeklődéssel a várakozással néz Blaha Luj-zá asszony, Ney és Perotti urak kilátásba helyezett vendégzsereplését elé.

— **A bécsi katonaszabadítót,** Haller Armin, kit katonaszabadítáért a bécsi törvényszék 5 évre ítelt, tegnapelőtt szállították fogság büntetésébe megkerdesére. Nalunk Brooser Károly ellen régibb idő óta folyamatban van egy ily természetű ügy, de az ügyész ur sok huzavona után bünte-tés helyett a további eljárás megszünteté-sét indítványozta. Már miért nem ajánlotta magyar nemességre is?

— **Hírlapirók sora Romániá-ban.** Egy bukaresti lap közlése szerint Moruzi rendőrfőnök felhatalmaztatott a mi-nisztertanács által, hogy a külföldi lapok tudósítóit kiutasítsa.

— **Monthon táborenek** özege, mint Bordeauxból jelentik, ott e hét elején, 85 éves korában meghalt. Monthon táborenek tudvalevőleg I. Napoleon hű katonája volt, ki a hatalmas császárral a fog-ságot sztt. Ilona szigetén önfeláldozólag megszolgált.

— **III. Napoleon halálának** év-fordulóján, e hó 10-én, szent mise tartatott a párisi augustinus templomban, melyen mindössze néhány száz, ibolyával és más jel-vénnyel feldíszított ember jelent meg: közöttük a császárné, Napoleon herceg és Mathild hercegnő képviselői, továbbá Can-robot marsal, számos tiszt s mintegy husz-harmincz képviselő és szenátor.

VAROSI HIREK.

— **Városi Károly emléke.** A ko-lozsmegyei tanítótestület a szerencsétlen kimeneteli párba áldozata, Városi Károly Kolozsmegye volt buzgó, táradhatatlan tan-felügyelője emlékét megörökítendő, gyűjtést indít meg a tanügybarátai, munkásai és az elhunyt tisztelői és barátai köréb n. E cél-ból tisztelettel kérem mindazon érdekelteket, kik a fenn kifejtett célt szíves adományai-kal elősegíteni óhajtják, hogy akár e lap szerkesztőségéhez, akár pedig a gyűjtő bi-zottság pénztárnokához, Elek Gyula II ik köz-ségi iskola tanító urhoz (nagy-ute a köz-ségi iskola) küldeni sziveskedjenek. Ko-lozsvárt, 1887. január hó 15-én. Városi Albert, a gyűjtő bizottság jegyzője.

— **Gyászír.** Fászbinder Péter hely-beli iparos hosszas szenvedés után beköt-kezett haláláról veszünk értesítést. Az el-hunyt szorgalmas, munkás polgár volt; ren-díthetetlen híve a függetlenségi pártnak. Nyugodjék békével!

— **Czellengő egyénekkel** volt ba-ja rendőrségünknek tegnap este. A rendőri napos könyv romantikájának ismert alakjai közül többek s néhány nem jóban járó társ-személyt vett ez alkalommal gondviselő szárn-ya alá az inspektő rendőrtisztviselő di-csőretes humanizmusa, beszállíttatván őket a dolgozóházba. Ugyancsak ez a helyiség tártá ki vendégzeretők karait azon hölgyek előtt, kik a beállított hideg elől ideiglenes szállásra a nyár folyamán rőtözött krizbai kórházba menekültek. Egy magát illetlenül viselő római plebejus szintén említett köz-pületben tanulja a „Nem ilik” fejezeit.

MŰVÉSZET.

Jótékonyozásu hangverseny.

A nőegylet és a szegény tanulókat se-gélyező-egylet javára rendezett tegnapesti színházi hangverseny főleg erkölcsi tekin-tetben felülmutta a hozzákötött várako-zást s megérdemelte volna, hogy egészen

telt ház hallgassa végig. Ezt ettől a kö-zönségtől, mely a „Czigánybáró” 24-ik előa-dásán teljesen megtöltötte a színházat jog-al elvárhattuk volna annak a tudatában is, hogy minden filérért egy könnyel adó-znak azok a szegény gyermekek, kiknek né-lkülözésin enyhíteni van hivatva az egyet, mely az emberszeretet legigazibb intenciói-tól vezéreltetve gyakorolja a jótékonyaság hálás működését.

A tartalmas műsor első számát E. Ko-vács Gyula magánjelenete képezte. Dreyfus „Fekete frakkban” ez. magánjelenetét adta elő a töle megszokott routinnal s gazdag kedélyének összes humorát csillogtatva a legkellemesebb hangulatba hozta a közön-séget. A kihívások után, melyel a közön-ség művészetéért adózott öv. Hancke Vil-mosné urasszony énekelte két német dalt s valóban meglepte a közönséget szép hang-jával, mely kitűnő iskolára vall s magasan felette áll a dilettansoktól megszokott ni-vón. A közönség háromszor hívta a lámpák elé. A következő pontot Vinczei Károlyné Groisz Helén urasszony zongorajátéka töl-tötte be.

A Groisz Helén játéka kedves emlék a kolozsvári közönség előtt s pár évvel e-zelőtt alig volt nagyobb szabásu koncert melyen a siker nagy részét nem az ő neve után jegyeztük be, s hogy játéka még azóta haladást mutat: bizonyítják azok a perze-kig tartó tapások, melyekkel a közönség ki-hívások kíséretében elbámulta. „A tégre-hajtó” Ábrányi Emil jó vigjátéka nyújtott majdnem 1 órán át a legzavartalanabb él-vezetet. A végrehajtót Feleky Miklós ur sze-mélyesítette, ki a jótékonyozás iránti tekin-téssel lépett fel. A közönségnek még élén-ken emlékeiben vannak a művész legközö-lebbi vendégjátékai s a viszontlátás felett érzett örömeinek megjelenésekor hosszas tap-san adott kifejezést s Feleky ur mostani fel-lépte is egy újabb láncszeme volt az élve-zetnek, melylyel közönségünket magához fűzte. Most is központja volt a kitűnő en-szemelek, mely az ügyes tollal írott vig-játék előadását jellemezte. A műsor utolsó számát Szilassy I. Láng E. Mezey M. és Kovács E. színházban tagjai által előadott skót dalok képezték id. Farkas J. Tonhazy J. és Müller karnagy zenekíséretében. A szé-pen énekelte dalok méltó befejezésül szolgál-tak a kitűnően sikerült hangversenynak.

b. i.
* Rakodczay ur minapában élvezetes estét szerzett a kolozsvári színház közön-ségének. Vartuk a folytatását, mert úgy hal-lottuk, hogy még többször fog fellépni. Csa-lódtunk. Rakodczay ur bemutatott egy igaz, jól kigondolt Schylock-ot s ezzel művészi vendégzsereplését úgy látszik bevégezte. Saj-náljuk, ha így van. Mi akkor nem irtunk az előadásról, mert biztosabb áttekintést akartunk a Rakodczay ur művészi egyé-niségéről szerejni; azt hisszük, hogy csak-hamar alkalmat nyújt az igazgatóság erre egy második és harmadik fellépéttel. Ez az alkalom nem következett be — s most írni Schylockról, immár: eső után köpenyeg. Még sem tarthatjuk magunkat vissza azon kijelentéstől, hogy Rakodczayban nem csak kiváló értelmet, nemcsak komoly tanul-mányt, nemcsak szinpadí járatosságot fö-dőztünk föl, hanem igazi temperamentumot is. Csekély eszközzeivel (gyenge hang és gyenge alkat) pompásan tud banni; kezével úgy magyaráz, hogy számos színészünk ki-elégítene, ha beszédjével így tudna magya-rázni; maszkja kifogástalan; játéka plasztikus; s nagy szenvedésművel valósgárol meg tud győzni. Nem ok nélkül említünk nagy szenvedéseket, mert Schylock nem in-trikus, hanem valóban tragikus alak — sokkal tragikusabb, mint III. Richard s ta-lán tragikusabb Learnél is. Egy lenézett üldözött és világágit szor nemzetnek másfél évezredes fájdalmaí viseli ezen alak szívében, azzal a gonoszsággal, a melyet tűrő nyomor ily hosszú idő alatt kifejtethet. A ki Schylockban csak uszorást, csak vérebot, csak keresztény-gyűlölet lát: az nem érte me a költőt, mert az, csak az undorító alkatreseket fogja föltárni. Pedig meg kell mutatni az indító okokat is; föl kell tárni lelkek azon rugóit, mely őt kőrelhetlenül viszi a gonoszság útjára. Rakodczay megmutatta ezen rugókat; alakítása szálamat és undó ébresztett egy időben, s gondja volt rá igen helyesen, hogy a szálamon erősebb legyen. Ily alakítás mellett szívesen túrkunk a ter-mészetes odumok fogyatékoságát, s örö-mel vennők, ha őt többször láthatnók szinpa-dunkon.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Bérlet 89-ik szám.
Zilahi Gyula 2-ik vendégjátéka.
Kolozsvárt, 1887. január 16-án.
LUMPACZIUS.
Böhözt 3 felvonás.

IRODALOM.

* A könyvek és a közönség. Az írók és művészek társasága Urváry Lajos elnöktele alatt szordán delután érkezelteit tartott az írói kör helyiségében ama kérdés fölött, mi-ként lehetne Magyarországon a könyvvásárlást elő mozdítani. Az ügy előadója dr. Mil

kó Izidor volt a ki ismert szellemes modorá-ban is egyuttal alaposan ismertette a kérdést megfelelő indítványok előterjesztése mellett. Azon okok közül a melyek a magyar könyv-nek keleudőségét akadályozzák mindenneke-lőt a közönség hallatlan közönyét említé. S minthogy nem lehet senkit kényszereszközök-kel arra bírni, hogy könyveket vásároljon, a kaszinókat és hasonló társaságysutöketek óhajtaná egy megindítandó agitáció körébe bevonni olyformán, hogy ezen egyesületek körlelvél utján lennének felszólítandók mi-kép a nemzeti irodalom támogatása cél-jából viszonyainkhoz mért évi összeget szar vazzanak meg magyar könyvek bevásárlá-sára. Figyelemmel halgatott fejtegetései vé-gén írókból és könyvkiadókból meg könyv-kereskedőkből álló négyes bizottságot ké-kíktlndi, ama megbízatással, hogy az a tebrár hóban tartandó újabb értekezletnek az előadottakra való tekintettel, tüzetes és kimerítő javaslatot tegyen. — A kérdéshez hozzászóltak Várad Antal, Urváry Lajos, dr Kenedi Géza, Dolinay Gyula, Grill Rikhard, Zilahi Sámuel, Benkó Gyula, A bafi Lajos, Révai Mór. — Végül Milkó Izidor indítványozta, hogy a felmerült eszmék és javaslatok egybefogla-lására és feldolgozására, ugyszintén jelen-téstétet végezt bizottság küldessék ki. Az indítványt az értekezlet elfogadta és a bi-zottság tagjai a következők lettek: Urváry Lajos elnöktele alatt: György Aladár, Mil-kó Izidor, Várad Antal, Molnár Antal, Kenedi Géza, Abafi (Aigner) Lajos, Grill Rikhard, Zilahi Sámuel, Széll Farkas, Ben-kó Gyula és Dolinay Gyula.

LEGUJABB.

Budapest. Január 15. A képvise-lőház mai ülésén megkezdett a köl-cségvetési vita. Az ülés iránt rendki-vüli érdeklődés mutatkozott ugy képvise-lői, mint a közönség körében. A mi-niszterek teljes számban megjelentek. Karzatokon érdeklődő közönség szoron-gott. A költségvetési javaslatot Hegedűs Sándor előadó indokolta. Kezdet-ben bíráló, később dicsőítő beszédet mondott ugy a javaslat, mint általában a kormány pénzügyi politikája mellett. Beszéde alatt, különösen a befejezőkor általános zaj keletkezett, ugy hogy be-szédét alig lehetett érteni. Helfy Ig-nác az szélsőbal részéről mondott rend-kivüli hatásu beszédet a javaslat és a kormány pénzügyi politikája ellen. Ho-ránszky Nándor a mérsékelt ellenzék részéről hazugságok rendszerének bé-lyegezte a kormány pénzügyi politiká-ját. Mindkét beszéd óriási hatást keltett.

Bécs, jan. 15. Romániával a vám-szerződési tárgyalások Bécsben 14 nap mulva folytatattni fognak.

A leszavazott Bismarck.

Berlin, jan. 15. A német birodal-mi gyűlés az ismeretes katonai tör-vénnyajavaslatot, mely mellett maga Bis-marck egész európaszerre feltűnést keltő beszédet tartott — leszavazta. A kormány a császár nevében rögtön feloszlatta a birodalmi gyűlést. A szavazás eredménye óri-ási feltűnést keltett a berlini politikai körökben.

A szerkesztő postája.

Reiner Zsigmond urnak Gyulafehérvárt vagy egye-bütt, az „Ellenzék”-ben egy gyulafehérvári levél fölem-lítette az ön által szerkesztett „Politikai Szemle” hely-zetét is. Ön e levél tartalmát félig-meddig cizfolgatni igyekezett egy hozzákn intézött felszólalással. Lapunk tere el lévén foglalva a felszólalást nem adhattuk azo-nal. Két nap mulva expresse levelet intézett hozzákn, melynek fölfontása fölösleges volt, mivel ünnep köv-ekezett s e szerintugy sem közölhetük volna rögtön, ha csak külön ünnepnapí számot nem adunk érte. Mikor aztán nyomdából adtuk az ön levelét, akkor kapunk öntől egy új expresse-t melyben követeli az erd. sajtó rendtartás értelmében, leveleink közreadását s egyszer-smind küld — nyiltírtí díj fejében — öt forintot. Ennek már fele sem tréfa — gondolók — s visszavettünk a nyomdából az ön kézirátát — és kutatni kezdtünk a törvénykönyvekben. Utóljára hogy végezzakadjon a cse-tepatának, megint csak arra határoztuk magunkat, hogy közöljük az ön levelét és az öt forintot rendelkezésre bocsássuk. De ekkor megjelenik a „Kolozsvár” s abban az ön nyilatkozata ellenünk. Így aztán már fölöslegessé vált a közlés, mert a „Kolozsvár”-ból mindenki meg-győződhetett az ön igazsága fölöl. Hanem az öt forint meg mindig a nyakunkon van. Mit csináljunk vele? Zajtalan háborum után nem adhatók, mint hadiszerzot az erdélyi kultüregeteknek? Kérjük a választ.

Szerk.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDONOS
BARTHA MIKLÓS.

NYILTTER.*

Kiválóan előnyös házaladás.

A Széchenyi-téren 30. h. sz. levő Re-gius féle ház és telek előnyösen eladó, a kik reflectálnak egy szép fekvésű tágas és a kis Szamos mentén levő telekre, azok ér-tekezhetnek tulajdonos Regius Károlyal. Középkapu Szappan-féle házál.

*) Ezen rovat tartalmáért nem vállalunk fele-össéget. Szerk.

HIRDETÉSEK.

Haszonbér.

A Torda és Kolozsvár közti
országos utban levő

Hármas fogadónál
egy ujonnan berendezett
vendéglői helyiség

a szükséges melléképületekkel

f. év április 24-étől kezdődőleg
egy vagy több évre haszonbérbe adandó.

Értekezhetni FERENCZI JÓZSEF tulajdo-
nossal u. p. Torda-Tur.

(2-3)

Hölgyeknek fontos!

FARSANGI IDÉNYRE

báli ruhák megrendelhetők 20 forinttól felfele
a legjutányosabb árban

BETEGH PÉTER

női pipere kereskedésében Kolozsvárt, főté (Takarék-
pénztári épület.)

Van szerencsém a n. é. helybeli és vidéki közönségnek szíves tudomására
juttatni, hogy a jelen farsangi időnyre a legújabb báli toleltetekhez tartozó
bel- és külföldi virágok (darab és garniturokban), Gásirok, Grendin,
Creppe, Illusion, Tallanglals, Tariatán, Moul és Creppelise
szövetek, fehér, fekete és színes Atlas, Surah és Merveló kelmék, báli
belépők, tollak (minden színben), legyezők, kezttyúk, mi derek,
szalagok, csipkék (minden szín és szélességben), fehér, fekete at-
lasz és brüner topánok, gyöngydiszkek, fejékek, Rüscheek, kerek
és uszályos szoknyák, valamint a szakmába vágó még számtalan elő nem so-
lott különlegességek.

Ruháknak elkészítését a legutolsó divat szerint egy ruhaderék és elő hossza
beküldése után felelősség mellett elvállalom.

Midőn ez alkalommal a n. é. közönség becses pártfogását kérem, nem mu-
laszthatom el említés nélkül, hogy előnyös bevásárlásom folytán az elősorolt
cikkekkel feltűnő olcsó árban szolgálhatom.

Mi derekból és muffokból gyári raktár.

Színházi- és sarkosorok legnagyobb raktára.

Batis- és len himzésekből gyári raktár.

27. (1-x.) Tisztelettel **BETEGH PÉTER.**

HOFFER M. JÓZSEF

női divat- és pipere raktára Kolozsvárt,
főté Szathmáry-ház.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására
juttatni, hogy a

FARSANGI IDÉNYRE

üzletemet mindennemű

BEL- ÉS KÜLFÖLDI VÁLOGATOTT DIVATOS

árukkal elláttam, s a legnagyobb választékban kaphatók:

Atlasz, surah, satin, mervelien és Ramasche selyem ruhakel-
mek minden színben.

Legújabb csipke szövetek, ahoz való széles volánok,
ugyszintén keskenyebb csipkék, — melyek közül kü-
lönösen kiemelendők valódi Lyoni selyem, himzett gá-
gyöngyös és gyöngyözötttüll- és gázé csip-
kém.

Többféle gyöngy ruhadiszek, világos szín, u. m.
fehér, krém, kék és rózsaszín tollprémek.

A legújabb színekben Gáz, Creppe, Illusion és Tariatán kel-
mek, Battis, Moll és Crephsek.

Belépők, csipkék, fächerok, virágok izlésteljesen ösz-
szelített garnitúrák és egyes buquetek, toll,
főékek, coafurek és főmassenek.

Glassé és selyem keszttyük minden színben.

Legújabb ruha dísz és nyakékitő szalagok.

Gyöngygallérok, rüssök, hajdiszitottuk,
valódi parfümök és számtalan egyéb kellékek.

MINDENMŰ

Tariatán és selyem báliruháknak a legújabb
divat igényeinek megfelelő előállítását elvállalom.

A n. érd. közönség b. pártfogását kéri

teljes tisztelettel:

HOFFER M. JÓZSEF.

Vidéki megrendeléseknél a ruha elhosszának mértékét
és a ruha díszítését értem.

A pesti magyar kereskedelmi bank váltóüzlete

Budapest, Dorottya-utca 1. szám.

Alapított 1841-ben. — Részvénytőke 5 millió forint osztrák értékben.

Ajánl

Évenként 3 huzás!

1887. évben főnyeremények:

Február 1-én: 100,000 forint osztrák ért.

Junius 1-én: 200,000 forint osztrák ért.

Deczember 1-én: 100,000 forint osztrák ért.

Eredeti sorsjegyek a napi árfolyamon. (Jelenleg 8 forint 75 kr.)

Igényjegyek 3 sorsjegyre havi részletben á frt 1.40, 5 sorsjegyre
havi részletben á frt 2.35.

azonnali játszási joggal már a legközelebbi 1887. február 1 én történő huzáshoz.

Megrendelések legegyszerűbben postautalvánnyal történnek.

22. (2-6)

Következő huzás már f. év febr. 1-én!

ELÖNYÖS

AJÁNLAT!

Nagyobb vételnél 100

darabon felül, darabonként o. é.

2 forint előleg lefizetésével a sorsjegyek

nálam a vevő szab. d rendelkezésére bocsátva —

tetszés szerint — bármennyig letétben maradhatnak. Ezen

sorsjegyek sorozat és sorszámaival vevő a következő huzásra bir-

tokába kapja. Ilyen ügylet lebonyolításáig a tőke után 6% kamatot

számítok.

Ez évben három nagy huzás!

február hó 1-én 100,000 forint,

junius hó 1-én 200,000 „

deczember hó 1-én 100,000 forint

főnyereményekkel!

Ilyen sorsjegyek a napi árfolyam szerint kész-
pénz fizetés mellett, bármily mennyiség-
ben nálam mindenkor kaphatók.

HUTFLESZ KÁROLY.

Minden sorsjegy állandó értékkel bir.

Bazilika sorsjegyek.

Huzás már 1887. év február hó 1-sőjén

o. é. 100,000 forintnyi főnyereménnyel.

Ezen sorsjegyek különös kedvező játéktérrel birnak és a legköze-
lebbi huzások:

1887. évi Junius hó 1-sején 200,000 forintos főnyereménnyel,

1887. évi Deczember hó 1-sején 100,000

valamint 5000, 3000 és 2000 frtos nyereményekkel fognak történni.

A huzások egész 1936-ig tartanak és azon előnyt nyújtják, hogy egy sorsjegynek a legkisebb, 6 frttól 10 frtig
emelkedő nyereménnyel való kihuzása esetében a birtokos a nyeremény szelvényt megtartja és azzal a további nyeremény-
huzásokon is részt vesz.

A nyeremények adómentesek és 2 hónappal a huzás után a központi állampénztár által kifizetnek.

Tekintettel azon előnyökre, ezen sorsjegyek a tőkegyűjtést kedvelő közönségnek megvételre különösen ajánlhatók,
annyval is inkább, mivel ugyanazon nyereménykilátást nyújtják, mint a drága sorsjegyek és most nagyon olcsón szere-
hetők be.

En, Boér Sándor Kolozsvár, Főté 7. szám, ilyen sorsjegyeket a budapesti (1 millió forint befizetett alaptőkével
bíró) „Magyar általános takarékpénztár részvénytársaság” által törvényszerűen kiállított részletivek, valamint
letétjegyek alapján adok el és pedig részletiv alapján:

3 darabot fizetendő 28 havi részletben 1 á 1 frt 20 kr. | 10 darabot fizetendő 33 havi r'szletben á 3 frt 30 kr.

5 „ „ 33 „ „ 1 á 1 „ 70 „ | 25 „ „ 33 „ „ á 8 „ 30 „

Letétjegyek alapján pedig a legkedvezőbb feltételek mellett.

30 (1-3)

Boér Sándor.